

Neumann János
“az utolsó a nagy matematikusok közül”



(Neumann János Lajos 1903 December 28 –
 1957 Február 8)

Család	született: Budapest, Magyarország – <u>Apja</u> : Neumann Miksa (lawyer, banker) <u>Anyja</u> : Kann Margit Oroszországból emigráltak Magyarországra családjával
Iskolák	Lutheránus Fasori Gimnázium (Budapest) Pázmány Péter Egyetem (Matematika, Budapest) Berlini Egyetem
Fontosabb díjai	Bôcher Emlék Díj Enrico Fermi Díj

Három testvér közül a legidősebbként, Neumann Budapesten született, Magyarországon. Az édesapja 1929-ben meghalt, majd 1930-ban Neumann, az édesanyja, valamint a testvérei az Egyesült Államokba emigráltak. 1938-ban Neumann Jánost a Bôcher emlékdíjjal jutalmazták az analízisek terén végzett munkájáért és eredményeiért.

János egy magyar matematikus volt, aki jelentős dolgokat végzett a funkcionális analízis, a kvantum mechanika, a folytatott geometria, a gazdaság és játék elmélet, a **számítógép fejlesztés**, a számtani analízis és a statisztikák, valamint más és más matematikai dolgok terén. Úgy is nevezték, hogy „az utolsó a nagy matematikusok közül”. Úttörője volt a dolgoknak az operátor elmélet használatától a kvantum mechanikáig.

Amíg az EDVAC projekten dolgozott, egy jegyzetet készített, melynek címe az „Első jelentési piszkozat az EDVAC-ról” címet viselte. A papíron leírt egy számítógép architektúrát, ahol az adatok valamint a program memória azonos címen tárolódtak. Ez az architektúra éles kontrasztot képviselt az úgynevezett Harvard architektúrával, amely szétválogatta az adatokat és a programokat egy különböző BUS-ra. Neumann egymemóriás architektúrája Neumann architektúra néven vált közismertté, köszönhetően a jegyzeteknek, melyeket írt. Nagyon kis különbséggel, minden mai otthoni számítógép, mikroszámítógép, miniszámítógép ezt az architektúrát használja. 1955-ben Neumann-nál rákot diagnosztizáltak, melyet valószínűleg az atom-bomba kísérletek okoztak. Neumann a halálos diagnózisra következő másfél év múlva meghalt. Neumann 150 publikált jegyzetet írt élete során: 60-at matematikáról, 20-at fizikáról és 60-at az alkalmazott matematikáról. Az utolsó munkája, melyet egy könyvben publikáltak „A számítógép és az agy” címen, rámutat, hogy mely dolgok érdekelték még a halála során.

Két kép arról, hogy is néztek ki az akkori hatalmas számítógépek:

